

FELELŐS MÉRLEGZELI NAPLO

Előfizetési árak		Vidéken.	
Melyben:			
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4-50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

ELFOLYÓ ÉVE.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Dupla fizetést

vártak — a tisztviselők az új esztendőre és mi lett a vége a nagy bizakodásnak? Néhány protekciós kap majd ordót s elismerést. Hivatalnok-sors. Két és fél évi háborus vegetálás után egy pillanatra az a reményeskedés ébred bennük, hogy közismert súlyos helyzetükön valamiképpel lefűdíteni fognak s mire a terjesztett hírekből valóság lesz, az egész hűhó-összesugorodik néhány viszketeg gomblyuk feldiszipítésének sablonjára.

Hiszen ami az elismerést illeti, ezzel igazán kár fukarkodni. Nemcsak azért, mert ez az államháztartástól különös áldozatot nem követel, hanem mert az egész magyar tisztviselői kar ugyiszólván kivétel nélkül a legnagyobb mértékben rászolgált egy a közönység, mint a hivatalos felsőbb-ség elismerésére. Alig van osztály, amely akkora áldozatot hozott volna a háboru súlyos megpróbáltatásai között, mint a tisztviselői kar. Kezdve a bíróság tagjaitól az utolsó közigazgatási funkcionáriusig mindenki kétszeres munkát végzett, szünet nélkül, pihenőt nem tartva telte ezt a kivételes rekompenzációnak minden kilitása — és reménye nélkül, pusztán hazafias kötelességtudástól indítatva.

Ha ezt a páratlan teljesítményt a kormány mindössze azzal kívánja jutalmazni, hogy néhány kiváltságosnak — vagy akár arra érdemesnek is — elismerést juttat, ez nemcsak lelkisnyílása a tisztviselői kar egyetemétől a háboru folyamán teljesített nagy szorgalomnak, de egyszerűen olyan szükkeblőség, amelynek a tisztviselői munkakedvére, teljesítési készségére és képességére bizonytalanságot és vissza-hatása. A magyar tisztviselői kar, mely mindenkor fel tudott emelkedni hivatása magaslatára, bizonyára nem huny szemet azon nehézségek előtt, melyek javadalmazásának megállapításánál az állam pénzügyi helyzetének lelkiismeretes és

messzemenő mérlegelését javasolják. A szélsőségek között azonban még mindig lehetne találni középúttat, amely egyfelől számol a pénzügyi terhekkel, másfelől azonban figyelemmel van a kivételesen nehéz megélhetési viszonyokra és az ehhez mérten fokozódott szükségletekre. Az a javadalmazás, amelyből a tisztviselőknek ma meg kell élniük, a két szélsőség alsó határán mozog, mert oly minimális, hogy abból a létfontartást nem biztosíthatja. Ez ma már köz-tudomásu éppugy, amint általában tudott dolog az is,

hogy a 30-százalékos drágasági pótlék még arra sem elég, hogy abból csak a nélkülözhetetlen ruházat árának beállott emelkedés fedezhető legyen.

Teljes joggal elvárhatja a közhivatalnokai kar, hogy ha már az általános fizetésrendezés kérdése most meg nem oldható — legalább a háborus fizetést ismét országosan rendezzék és a fokozódott drágasággal összhangba hozzák. A magyar közhivatalnok kiérdemelte az elismerést — de az igazságos fizetésrendezést sem kevésbé.

Küzdelmek eseményei.

Mit határozott az ántánt?

A római nagy tanácskozás legfőbb pontja ugylászik mégis a balkáni akció volt, amelynek folytatása, vagy abbahagyása felől most döntöttek. Az olaszok sürgették az akció beszüntetését főként azért, hogy minden erejüket az osztrák-magyar front ellen koncentrálhassák, de ezenfelül politikai okokból is. A balkáni akcióból ők magukat véglegesen kivonni nem tudják, viszont ha abban résztvesznek, akkor az angolok és a franciák mellett alárendelt szerepet játszanak. Olaszország legfőbb törekvése az egész háboru alatt pedig az volt, hogy magát angliai gyámságra alól függetlenítse és ezt nehezen tudja elérni akkor, amikor olasz katonák angol csapategységekben harcolnak a Balkánon. Mégis a római tanácskozás a balkáni akció folytatását határozta, viszont az olaszokat úgy akarják kielégíteni, hogy egy részt igénynek nekik Dél-Albániából.

Az olaszok nem mennek a nyugati frontra.

Az olasz hadvezetőséget a római tanácskozáson nem sikerült rávenni arra, hogy küldjön csapatokat a francia harctérre. Briand Cadornával való tanácskozásán főleg erre fektette a súlyt. Sarraill azt óhajtotta végül, hogy ha már a nyugati harctéren nem, legalább a Bal-

kánon állítsanak be nagyobb olasz haderőt.

Diadalmassan előre az oláh földön.

Az ellenség már nyolc kilométerre közeledett Galacz erődítéseihez. Az Itália távirata szerint az erőd lövetése már megkezdődött.

A Pétervárról kapott párisi jelentések az oroszok és románok helyzetét rendkívül válságosnak mondják. Galacz, Románia legfontosabb városainak egyike van most kitéve támadásnak, miután az oroszoknak már egyetlen emberük sem áll a Dobrudzsában.

A meghódított Moldva.

Romániai diadalunk megszakítatlanul folytatlanul folytatódik. A román hatóságok ujjában Bacau és Tecuciu városokat kiűritették. Braiából mielőtt kivonultak volna, az orosz katonaság nagy pusztítást vitt véghez, körülbelül ötven millió román lei értékű tárgyakat szétromboltak és elpusztítottak. Fokozatos előrehaladásunk veszedelembé hozza a galacz-jassy vasúti vonalat is, úgy, hogy Románia ideiglenes fővárosa el fogja veszíteni egyetlen fontos vasúti közlekedési útját és az orosz román sereg egy ellenoffenzívának még álmától is elesik, Moldva kiűritése egyébként már folyik. Az összes gabonakészletek utban vannak Odessza és Kiev felé. Ez a munka természetesen nem megy minden akadály nélkül, hiszen a Galacz és Reni közötti vasúti vonal egy része ágyunk tűzében áll.

Levél a háborus teendőkről.

— A szerkesztőnek íródik, papoknak szól, de más is elolvashatja. —

II.

„Komoly, igen komoly gondolatokat ébresztett bennem a szobanforgó indítvány érdemes felvetője a világiak bevonásának felemlítésével.

Igazán és komolyan reméli a cikkíró az ő buzgó, eredményes közreműködésüket? Reméli ma és Magyarországon?

Nemrégem hallottam a székesfehérvári káptalan egyik érdemes tagjától, hogy fiatal pap korában egy ausztriai utazása alkalmával résztvevő egy világiak és papokból álló kerületi gyűlésen. Ott volt a környék papsága teljes számban, a kerületi főbíró, a jegyzők, orvosok, szóval a világi intelligencia. A gyűlést a nagyvendéglőben tartották. Szóba került minden. Politika, gazdasági ügyek, iskola, szegényügy, az ellenséges sajtóban megjelent közlemények, a nép hangulata, hitélete, viselkedése, közegészségügy stb. Rövid, barátságos ebéd zárta be ezt az igazán testvéri összejövetelt.

Mit gondol a cikkíró: menne ez ma; nálunk? Bocssáson meg, amennyire én ismerem ezt a mi szegény, lélekéltárváló magyar világot, azt hiszem, a mi jó világi uraink — csekély kivétellel — be sem állának ebbe a szervezetbe. Hát még eljönni! Dehogy jönnének el! A magyar intelligenciát, főleg annak férfitagjait abszolút nem érdeklik ezek a kérdések.

Nem kutatom most, hogy mi ennek az oka. Tény az, hogy nagy, évtizedeken át kifejtődött, meggyökeresedett bajok vannak e téren. Tessék nekem megmondani: hány katolikus uriemberünk tesz eleget az ő legfontosabb, életbe, lélekbevigó vallási kötelességeinek? Hány tartja meg a bójtót? Hány végzi el a husvéti gyónását? Hány megy el — főleg falun — vasárnap rendszeren templomba és nem vadászni? Mit olvasnak? Hány ismeri az evangéliumot? Hány olvas tíz év alatt egy vallásos könyvet?

Boldogult Reichardt Tamás beszélt, hogy a Regensburgi katolikus nagygyűlésen egy ügyvéd előadást hallgatta. Meglepte az a könnyűség, amellyel a szónok a szentírást idézte. A beszéd után meg is kérdezte tőle, hogy nem volt-e kispap valamikor? A jó ur csodálkozott a kérdésen s kijelentette, hogy nem; de naponta olvassa a szentírást s ez náluk, németországi világiaknál rendes szokás.

Ugyancsak töle hallottam, hogy egy bajor túzérőhadnagy könyvtárában ott látta a legjobb theológiai munkákat. Itt meg azt vélte, hogy valami papnagybátyjától örökölte a főhadnagy ur ezeket a könyveket. S megint rajta állt a csodálkozás sora, mikor meghallotta, hogy a főhadnagy azokat a saját pénzén veszi és szorgalmasan olvassa.

Tetszik látni? Ezeknek, értem, hogy fáj az egyház baja, ezeket, értem, hogy érdekli a Krisztus ügye, ezek, értem, hogy együtt éreznek általuk nagyon megbecsült, természetfölötti látószögből nézett papjakkal! Nálunk? Ahol az intelligencia — megint kivesszem a tiszteltemölt kiveendőket — évszámra nem látja belülről a templomot vagy ha látja, hát kaszinónak tartja azt? Ahol prédikációt egész életében tized sem hallgatnak, legfeljebb egy egy híres nagy szónok iránt érzett kíváncsiságból, esetleg tisztelőből, mert hiszen a prédikáció csak a népek való? Ahol az értecségtől a házasságig s ettől kezdve egészen a halálos ágyig sohasem találkozunk a gyóntató pappal? Ahol a vallási ismereteket és erkölcsi elveket is a Pesti Hírlapból tanulják? Ahol a hitről, egyházzól, az ember céljáról, mondjuk ki: a *tuoltágról* olyan kód gomolyog a koponyákban, amelyhez képest az őskhaosz valóságos mintaképe volt a rendnek és világozágnak? Ahol még ma is jobban félnek komoly, intelligens emberek a klerikalizmus vadjától, mint a pendelyes gyerek a libagágástól? Ahol a modern, divatos *urimord*, mint az agyagos sár, úgy húzza lefelé az embereket, főleg a kamaszvevőktől a házasságkötésig terjedő időben? Ezeket akarja ciklikró a katolikus szervezkedés munkájába bevonni? Hiszen ezeket előbb keresztényekké kell tenni. Bizony, bizony, ha körülnézünk, elmondhatjuk a bethesdai beteggel: Uram, nincs emberem! Igazán, Diogenesnek ugyancsak nehéz dolga lenne, ha Magyarországra jönne az ő lámpájával!

Mi ezek után az én végső konkluzióm! Először is: nem dobok követ-senkire. Amit elmondottam is, nem szemrehányásképpen mondtam. A mi mai intelligenenciánk, főleg az idősebbje egy végtelenül szomorú, sivár, korban nevelődött. Akkor, mikor az evangelium helyett Renant olvasták (és elhitték), mikor a materializmus érelden bakugrásaiban divat volt a haladó, felvilágosodott emberiség korszakalkotó lépéseit látni, mikor azt hitték, hogy a Unita Italia rabháza után az lesz a pápaság sorsa, mint a szárazra tét potykák; mikor a kamaszkorát élő liberalizmus sok számárság mellett azt is elhitette az emberekkel, hogy hinni, imádkozni, az oltár előtt letérdelni nem illik művelt, felvilágosodott emberhez. Látjuk, hova jutottunk hitben, erkölcsben, sajtóban, anyagiakban.

Ennyit a multrol.

A jövőt illetőleg azt gondolnám: ne szervezkedjünk mi papok, mert először, ugyanis, be vagyunk szervezve; másodsor, mert a további szervezkedéssel is csak odajutunk, ahova a mádi izraelita.

Hanem: fogjuk meg a dolgot becsületesen. Egyik itt, a másik ott, amire rátermett, amihez ért, aminek szükségét látja, amennyire az erejéből futja.

Főleg pedig: neveljünk egy új nemzedéket, hitében erőset, erkölcsében tisztát, kötelességtudót, becsületesen, mások bajával törődőt, Egyházával együttérzőt. Iskolával, ifjúsági egyesületekkel, kongregációval, jó olvasmányokkal, meg a nálunk, sajnos, oly nagyon elhanyagolt egyéni, házipasztorációval. A német papság ezzel csodákat művel.

Aztán: ne várjunk rögtön fényes eredményt az egész vonalon. Ez nem megy. A mai nyomorúságunk

is száz év mulasztásának vagy rossz munkájának a gyümölcse. Azért ne vesztítsük el a kedvünket. Soha se mondjuk ki azt a szót, hogy: hiába! És bizzunk abban, hogy a sok sok lerakott kőből idővel mégis csak felépül a piramis. Tessék elhinni, már épül is.

Vagyok tisztellett Szerkesztő ur híve Szigma.

U. i. Egyben, a politikában azonban tényleg nem ártana egy kis szervezkedés, mert itt, Pázmány Péterrel szólva: „igazán a gallérunk alá póknek.” Itt azonban megint nem árt, ha Gedeon módjára egy kis seregszemlét tartunk, hogy lássuk, kikre számíthatunk. Fenn-tisztelt öszövétségi férfiu mindazokat hazaküldök, mint alkalmatlanokat, akik *térdelhajta* itták a vizet. Akiknek a térdei könnyen hajlanak, azok nem valók — mint tapasztalásból tudjuk — a politika ügyi mellé.

nehézségek mellett is már most előkészítették és minél nagyobb arányokban megvalósítottassák. * Vessen be minden talpalatnyi földet s az előlított terményeket bocsássa áruba a helyi piacon, hogy a város közönségének az a része, amely az élelmézési nehézségeket legjobban érzi és szenved, a tavasz elfövetele után minél előbb elegendő mennyiségű tápláló zöldségtermékhez jusson.

Fejérmegyei központi szeszfőző

A szőlő- és gyümölcsstermelőknek meg Mátyás király idejéből származó az a kiváltsága, hogy mindenki kifözhetje a saját törkölyét, borsóprűjét, gyümölcsöt, az 1916 évi XXIV. t. c. szen-esítésével megszünt. Az első pillanatban talán nem is tűnik fel, hogy a kisütőkkel való szeszfőzés egyszerűsége mindenkorra való eltörlése sok milliót érő jog elvesztését jelelti; a törvény végrehajtásával kapcsolatos tények azonban bőséges bizonyítékát adják ennek.

Teljesen megokolt tehát, hogy a kisütők helyett feallitandó központi szeszfőzők engedélyezését egy a törvény mint a végrehajtási utasítás elsősorban az ősi jogoktól megfosztott és minden esetre legjobban érdekelt *termelők szövetkezeteinek* biztosítja. A dolog fontosságát és nagy értékét bizonyítja az is, hogy ezek után a szövetkezetek után a törvény magának a kinestárnak tartja fenn a jogot és csak legeslegutolsó esetben számíthatnak rá magánosok.

Amikor tehát karácsony-másnapján a városba nagytermében egybegyűlt nagyszámu és legtekintélyesebb szőlősgazdák és gyümölcsstermelők a Székesfehérvári Központi Szeszfőző Szövetkezetet megalakították és kérvényüket beadták, a termelők ősi jogát — habár más formában is — továbbra is biztosították.

Ennek a jognak nagy horderejét és értékét bizonyítja azonban, hogy mindezen dacára nem kevesebb mint tizenhárom kérvény érkezett a székesfehérvári pénzügyigazgatósághoz. A legtöbb a törvény és végrehajtási utasítás értelme szerint allig jöhet számba, hiszen kicsiny körzettel semmi esetre sem adnak engedélyt, akad azonban olyan kérvényező is, aki az egész megyére kiterjedő körzettel óhajítja a szeszfőzőt felállítani. Ilyenek a Székesfehérvári Közgazdasági Bank és a Debreczenben székelő Általános Forgalmi R. T.

Ámde, mivel kivülök két község, továbbá a móri és váli szőlőstermelők szövetkezetei is a kérvényezők között vannak: ezeknek pedig törvényben biztosított előjoguk figyelmen

A konyhakertészet fontossága a háboru alatt.

Minden talpalatnyi földet vessünk be. — Felhívás a város termelő közönségéhez.

Régóta hangoztatjuk mi már a konyhakertészet nagyfontosságát és gazdasági jelentőségét. Különösen a háboru alatt voltunk hangos hirdetői a minden talpalatnyi föld bevetésének, hogy konyhakertészet legyen belőle, amelyből városban hihetetlen nagy hasznot lehet teremteni. Magyar embernek azonban betegsége a maradiság. Kemény a koponyája, nehezen szánja rá magát az ilyesmire. Előbb utóbb mégis meg kell hajtania a derékat, szakítania kell az *öreg apám is így csinálta* elvvel, az öntudatos és jól jövedelmező gazdasági elvek szerint kell berendeznie kis portáját, mert különben még jobban lemarad a világ talyigájáról. A háboru meg még inkább sarkalja őt annak megvalósítására különösen város helyen, a konyhakertészet felkarolására. Ezt célozza az alábbi felhívás is, amelyet a város polgármestere intéz a termelő közönséghez:

Az 1917-ik év tavasza a közlemezés terén előrelátólag rendkívüli feladatok elé fogja állítani közhatalóságainkat, szerveinket és egész társadalmunkat. Az egymásután bekövetkezett gyenge gazdasági évek terméskészletit, melyeknek igen tetemes része a legelőbb hadvezetőség rendelkezésére kell hogy álljon, a fogyasztás annyira igénybe vette és igénybe fogja ezután is venni, hogy azoknak

egyébként való pótlására minden tényezőnek, minden igénybe vehető szervnek és erőnek egyértelműleg és a leghatósabban törekednie kell.

A közfogyasztásra szolgáló táplálékoknak s ezek között a különben is csökkentett mennyiségben fogyasztandó gabonaféléknek pótlására igen alkalmasnak mutatkoznak már eddigéle is a kerti vetemények és a zöldségtermék, úgy hogy ezeknek minél tömegesebb és minél korábbi előállításával sávalgal nemzeti feladatunkká, sőt kötelességünké vált, s annak előmozdítása tehát egyik legelső érdekünk.

Főleg a városi lakosság élelmézésére fontosak ezen termények, szűkebben állnak rendelkezésre s másfelől azért, mert a városi lakosság a kerti vetemények és zöldségtermék felhasználásához jobban ért s azokhoz sokkal inkább hozzászokott mint a falunépe.

Ezen tények ugyan ma már annyira általánosok és széles rétegekben ismertek, hogy azoknak bővebb taglálása egyáltalán nem szükséges, de vonatkozásaiban annyira fontosak, hogy a nehéz közlelmézési viszonyok közepette szükségesnek tartottam újra rámutatni.

Felkérem ennél fogva a város termelő lakosságát, hogy azzal a hazafiai legjobb buzgalommal, mellyel a város közlelmézéshez tartozó ügyeket a mai válságos időkben mindenkor előmozdította, tegye teljes mértékben magáévá a kerti vetemények és zöldségtermék több termelésének végtelen fontosságát, sőt nélkülözhetetlennek mondható eszméjét és hasson oda, hogy a kerti termelés bármily

S Ö V E G J Á R T Ó vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és szines barchetok, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből, ág- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

Olcsó szabott árak.

JÖN!

KÖZELEDIK

JÖN!

A VILÁG VÉGE.

kívül nem hagyható, ma már komolyan egyik bank sem számíthat az engedélyre. Legfőképpen pedig azért nem, mert a Székesfehérvári Szesz főző Szövetkezet szintén az egész megyére szóló körzettel indult és így az utasítás intenciójának legjobban megfelel. Minthogy pedig szőlősgazdáink körében a szövetkezet iránt máris megszerte általános érdeklődés nyilvánul, működése elé a legszebb reményekkel nézhetünk.

Kívánatos azonban, hogy a termelők közül senki ne maradjon a szövetkezet tagjai közül; nemcsak azért, mert ekként ősi jogukat annál jobban biztosíthatják, sőt azért sem, mert törkölyüket, cefréjüket másutt, mint a szövetkezet szesz főzőjében ugysem főzethetik ki; hanem főként azért, mert a szeszfőzéssel együtt járó nemzetgazdasági feladatokat ugy. a termelők, mint az egész állam javára csak a szövetkezet oldja meg.

A Székesfehérvári Központi Szesz főző ugyanis nemcsak, hogy elsőrangú pálinkát főz majd a törkölyből, söprűből, szivából, barackból, hanem kitűnő konyakot és likőrt is állít elő. S általában sok mindent termel olyanait, amiről a kisebb szeszfőzők — megfelelő gépek és szakképzett egyének hiányában — nem is álmodhatnak. Minthogy pedig üzemét nem időszakokhoz köti, de az egész évben szakadatlanul működni fog, módjában áll gyümölcsöket aszalni, befőzni, konzerválni; sőt kiterjeszti üzemét a zöldség konzerválására, borkó, csersav, festőanyagok, különféle étherek előállítására is.

De még ennél is többre készül a szövetkezet! Alapszabályai módot nyújtanak arra is, hogy a gyümölcs és szőlőtermelés előmozdítása céljából ne csak a szükséges gépek, eszközök, anyagok (rézgalic, szénkéneg stb.) megszerzésében segítsék tagjait, hanem szakelőadásokkal, kiállításokkal, díjazásokkal tudásukat gyarapítsa, összetartásukat, önértékelést fejlessze, esetleg falkolkák és szőlővesszőtermelő telepek létesítésével olcsó forrásokat nyisson s általában ugy. a deszertéséknél, mint az értékesítésnél határozottan támogassa őket.

Csak természetes tehát, hogy nemcsak a törvény biztosítja a szövetkezet elsőbbségi igényét; de a kincstár messzemenő adókedvezményben és egyéb előnyökben, segítyekben is részesíti őket.

Amikor ekként a szövetkezet

céljait is alapszabályainak főbb pontjait a fentiekben ismertetük, még csak annyit jegyzünk meg, hogy az üzletészek 25 koronások, tehát a legszegényebb ember is tagja lehet s mindenkinek annyi üzletrészt kell. jegyeznie, ahányszor 800 □ ölnyi szőlője, vagy gyümölcsöse van.

Mindezek után azt hisszük, egyetlen szőlősgazda és gyümölcsstermelő sem akad a megyében, aki a Székesfehérvári Központi Szesz főző Szövetkezet tagjainak sorába be nem lép.

A népfelkeltési kötelezettség ellenőrzése.

A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a városokban a rendőrség közegei a pályaudvaron, városokon, vendéglőben és kávéházakban s általában minden olyan helyen, hol sok ember megfordul és ahol például üzleti vagy efféle tevékenység folytatható, a jelenlévő oly népfelkeltésre kötelezett egyéneket, akikről vélelmezhető, hogy hadkötelezettségük teljesítését elmulasztották, szólítsák igazolásra aziránt, — hogy szemle illetve pótszemle kötelezettségüknek eleget tettek s miként tettek eleget, az alkalmasságuk talált, egyéneket pedig még arra is, hogy népfelkeltési tényleges szolgálattól alól felemtettek-e, illetőleg miköböl nem vonultak be tényleges szolgálatra?

Igazolási okmányul csak szabályszerűen kiállított eredeti iratok fogadhatók el, mint hogy továbbá a kis és nagy községeknek oly közegei, amelyek a fent leirt eljárást végrehajthatnák, nincsenek, a honvédelmi miniszter a csendőrtörvényi parancsnokságok útján egyidejűleg akként intézkedett, hogy a kis és nagy községek területén szükséges ellenőrzést és igazolásra való felszólítást az illetékes csendőrpáncsnokságok portyázó járőrei foganatosítsák.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszser dr. Störk-pasztilla. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert városháztéri Magyar Korona gyógyszerárán.

— Bojtórnán hajszesz korpásodás, hajhullás ellen; ávege 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárán.

— Diaboli Kyburgi kísértete minden fűszében és papírkereskedésben kapható 100 K-ért.

HIREK.

— A város közigazgatási bizottsági ülése. Székesfehérvár közigazgatási bizottsága kedden délután tartotta havi ülését s azon a szokásos folyó ügyeket tárgyalták le. Dr. Bierbauer Viktor tisztifőorvos jelentése szerint a város közegészsége a lefolyt december hónapban, ha a statisztikát nézzük; rossznaknak jelezhető, mint novemberben volt, de ha a betegeseket vesszük alapul, úgy ép oly közepesnek mondhatjuk, mint az előző hónapét. Az uralkodó betegség e hónapban is a kanyaró volt, szörványosan vörheny is mutatkozott. A kanyaró-miatt december 9-én a vízivárosi (Rákóczyutcai) iskolát a poigármester bezáratta s csak január 8-án lett megnyitva, az ovoda azonban még nem. A ködös, nyirkos, esős időjárás különösen a tüdőbajra hajlamosítottak nagyon meggyötörte, így a kanyarón kívül a légzőszervek bántalmái is uralkodtak. A városi járványkórház kimutatása szerint maradt decemberre 13 beteg, a hó folyamán fel lett véve 10, összesen 23. Ebből gyógyultan elment 12, maradt vissza 11. Ápolási napok száma 331 volt.

A különböző bizottságokat a következőképen választották meg: Árvauyi felelősségi küldöttség: kinevezett tagok dr. Eisenbarth Károly és dr. Löwy Károly, póttag dr. Kuthy József; választott tagok dr. Csöppenszky Mihály és Nagy Ignác, póttag Tóth Artúr. — Fejvéri választmány: választott tagok Roediger Gyula kir. pénzügyigazgató, Keller Izsó műszaki tanácsos, dr. Löwy Károly és Nagy Ignác, póttag Schaller Flóris kir. tanfelügyelő és Tóth Artúr. — Utazó felszólamlási bizottság: választott tagok ár. Csöppenszky Mihály, Karl István, dr. Löwy Károly és Tóth Artúr. — Börtönvizsgáló bizottság: kinevezett tagok Schaller Flóris kir. tanfelügyelő, dr. Kisteleki Károly tisztifőügyész, dr. Kuthy József és Nagy Ignác. — Adóügyi albizottság: választott tagok dr. Csöppenszky Mihály, dr. Kuthy József, dr. Löwy Károly és Nagy Ignác, póttagok dr. Eisenbarth Károly és Hübner Károly. — Ipartanácsba kiküldött tagok:

Pető Miksa és Weichinger Sándor, póttagok Langraf Lajos és Héjj Imre.

Az állategészségügy a múlt hónapban kedve ő volt. — A királyi tanfelügyelő bejelentette, hogy Teleki Sándor városi tanító betegsége miatt nyugalmosa vonul. A bizottsági ülésnek egyéb fontos tárgya new volt.

— Gyászúhr. Tillmann Lajos nyugalmazott dohánygyári igazgató, miniszteri fanácsos, 75 éves korában folyó hó 9-én Budapesten meghalt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a kerépesi temető halottasházából. Az elhunyat Székesfehérvárról sokan jól ismerték s városunk több előkelőségével baráti összeköttetésben volt.

— Karácsonyi pásztorjáték a nagylángi rom. kath. iskolában. A szeretet ünnepep úgy a felnőtteknek, mint a kisdedeknek igazi lelki örömet szerezve, a nagylángi rom. kath. iskola helyettes tanítója id. Kovács Nándor (erdélyi menekült) néhány növendékével kétszer is előadta a karácsonyi pásztorjátékot. A minden tekintetben sikerült előadás 98 korona tiszta jövedelmet eredményezett. Ebből 30 kor. a dr. Prohászka Ottokár hadiáravaház javára 34 kor. a háboruban elesett tanítók özvegyeinek és árvaik alapjára, 34 korona pedig az erdélyi menekültek részére küldtek be. A nagylángi iskola 120 növendékének örömet fokozta a Zichy grófi család szeretetadománya. A legtöbb tanuló csemegén és játékszereken kívül még értékes téli ruhaneműket is kapott. Ugyancsak Csöszön a rom. kath. iskola növendékei Zichy Viktória és Lujza grófnők jóságából karácsonyi ajándéku hasznos téli ruhaneműket és hasznos tárgyakat kaptak. A fentebb kimutatott pásztorjáték tiszta jövedelmét adományukkal biztosították. Zichy Viktória és Lujza grófnők 25 kor. Gróf Zichy Gyula püspök 10 kor. dr. Braun Adolf 10 koronával. Felülfizettek: Schultz István plébános 3 kor. Somorjai J. törvénybíró 3 kor.; Rode J. Székesfehérvárról 2 kor. Mohl I. pénztárnok 2 kor. Rött I. 1 kor. Dely Nándor 1 kor. Vojacek Irma 1 kor. Ifju Ferencné 1 kor. Jeges Béla 1 kor. Vas Géza 2 kor. Nagy Károly Tacról 2 kor. Mojzer Antal 2 kor. Rózsás István 1 kor. — Tejfállalmak. A hivatalos lap mai száma közli, hogy tejszint, kávétejszint, édestejföl, tejszerű, valamint mesterségesen fokozott zsírtartalmu tejfőrgalomba hozni nem szabad.

BLOUS UJDONSÁGOK!

Flanel, Posztó, Selyem, Jpnanis, Crepp de chine és gyász blousokból.

NŐI ÉS LEÁNYKA KÖTÖTT KABATOKBÓL NAGY VÁLASZTEK.

:--: VERMES áruházában. :--:

— A rekvirált terményeket nem szabad elhasználni. A város polgármestere figyelmezteti a közönséget, hogy a lefoglalt lisztet, gabonát, hüvelyeset és tengerit felhasználni nem szabad, mert a legszigorúbb büntetést vonja maga után.

— Fejérvármege hadiárvaí. Fejérvármege területén a háboru kezdete óta mult év végéig 2017 hadiárva volt, akiknek atyja a haza védelmében hősi halált halt. Az árvaszék elköveztet mindent, hogy azok a hadiárva, akiknek édesanyjuk nincs, vagy pedig olyan nyomasztó viszonyok között vannak, hogy gyermekeiket elhartani nem tudják, nemesszivü emberbarátok által felkaroltassanak. A mult év végéig 59 nemesszivü emberbarát jelentkezett hadiárva örökbe fogadására, illetve ingyenes elhartására. Mult évben 26 kiskorut fogadtak örökbe. Fejérvármege területén. — A mult év végén Fejérvármegeben gyámhatóság alatt állott 1987 kiskoru és 701 gondnokolt.

— Színészek a fronton. Alig akad a háboru kezdete óta olyan helyorség, illetöleg pótzászlóalj, melyben föl nem menthető, de csakis segédszolgálatra minösített színész ne teljesítene irodai, vagy másnemü helyi szolgálatot, melyet gyengébb testalkattal is elvégezhet. A havezetötség most hir szerint azon tervvel foglalkozik, hogy ezen segédszolgálatos színészeket, akik közül sokan már a harctéren is küzdöttek, s ott megsebesültek, vagy megbetegedtek, és a frontra többé nem vezényelhetök, mégis képességeiknek és hivatásuknak megfelelő módon közvetlenül a fronton használja föl, hogy a súlyos küzdelembe beletartó és ideiglenes tartalékba helyeztet katonákat ott színházi és kabaréelőadásokkal szórakoztassák vagy közremükösökkel ott filmfelvételeket eszközöljenek. A gondolat nem új, mert azt a nagyobb hadviselő államok különösen a német, franciák és angolok is régen meghonosították és most, hogy még semmi jel se mutat a közeli leszerelés valószínűségére, söt még esetleges békéttárgyalások se jelentik még katonáink részére a rögtön boldog vizsztatést. fölmélt a terv, a hadakozásra alkalmasan, — katoná színészeket ilyen célra elküldjék a front mögé hogy szegény katonáinknak nehézetében kiü derüt varázslójanak. Amint értesülünk, már meg is történt az ilyen színész segédszolgálatosok összeírása.

— Kutyzárlat. Megirtuk, hogy Herczog Sándor déli vasuti ven déglönsnek gyermekeit egy kutya megharapta. A vizsgálat megállapította, hogy a kutya veszett volt. A rendörökaptány zárlatot rendelt el.

— Menetrend változások a környékbeli vasuti vonalakon. A környékbeli vasuti vonalakon a következö forgalmi korlátozások létek életbe; Nem közlekednek továbbí intézkedésig: a veszprém — alsöörsi vonalon a Veszprémből délután 2 óra 5 perckor induló 6122. sz. személyovuat Alsöörsröl 3 óra 12 perckor induló 6121. sz. személyovuat; a budapesti-tapolcai vonalon a reggel Budapesti felé induló 1105. sz. személyovuat; a székesfehérvár—cellömölki vonalon a Jutasról 4 óra 44 perckor

Székesfehérvárra induló 5007. sz. személyovuat: Székesfehérvárról esti 9 óra 12 perckor Jutas felé induló 5008. sz. személyovuat; a györ—jutas—dombóvári vonalon a Jutasról Dombóvár felé, 7 óra 37 perckor induló s Jatasra 3 óra 22 perckor érkező 5906. sz. személyovuat: a Veszprém—jutas vonalon a Veszprémből reggel 4 óra 5 perckor induló s 4 óra 18 perckor Jutasra érkező 6111. sz. személyovuat és a Jutasról este 10 óra 38 perckor induló s este 10 óra 53 perckor érkező személyovuat. — Mind e korlátozások csak ideiglenesek.

— A borbélyüzletek is korábban zárnak. Kétélyek merültek fel az érdeklötség körében azért, hogy a tüzelö anyagokkal való takarékoságról szóló miniszteri rendelet rendelkezései vonatkozna-e a szombati napra, valamint a borbélyüzletekre. Illetékes helyörök közlik, hogy az összes nyilt üzletek, kivéve azokat, melyekben egyrészt kizárólag anyagmegmunkálással foglalkoznak, másrészt melyekben a közönségnek kizárólag helyen való fogyasztásra szolgálnak ki élelmiszereket; szombaton épp úgy hét, illetve félnyolc órákor kötelesek zárnai, mint más hétköznapokon. A szóbanforgó rendelet határozmányai a borbélyüzletekre valamint a tisztító intézeteknek a tisztítandó dolgok átvételére a tisztított dolgok átadására rendelt üzleteire szintén kiterjednek.

— Az erdélyi menekültek részére járó napi ellátási segélyeket 12-én pénteken délelött 10—11 ig fizetik a Városház 1. emelet, 4. sz. szobában.

— Hadijöteknység. Tírpák Nándorné 10 koronát adott a mezölábasok lelsegitésére.

— A polgári ruhában járók figyelmebe. A rendörkapitányi hivatal figyelmezteti mindazokat, akik polgári ruhában járnak, katonai igazolványukat állandóan, hordják magukkal, mer különben nagy kellemetlenségekben lehet részük. A polgári ruhában járó férfiakat ugyanis a honvédelmi miniszter rendelete alapján rendörök, csendörök, söt katonai közegek is igazolásra fogják föl-szólítani s ha azonnal elő nem tudják mutatni eredeti katonai meztösítö okirataikat, — besoroztatás végett nyomban a hadkiégésztö parancsnöksághoz viszik öket.

SZINHÁZ.

Ö vagy senki. A mult évad slágerdarabja került ismétlésre kedden este szép számú közönség jelenlétében. Az előadás csak általában volt jó, tavaly sokkal nagyobb sikerrel került színre. Szépen játszottak Vida, Koronkay és Falussy.

A színhazi iroda jelentése.

Mágnás Miskának a helyi viszonyainkhoz mérten hatalmas sikere van, erre vall az a tény, hogy eddig 3 hét alatt ma csütörtökön a 8-ik előadását éri meg a nagy-sikerü operett. Pénteken Faun szerepében először mutatkozik be Fodor Oszkár, akinek ez volt legihíresebb vidéki sikere. A jövö héten kedden vendégzerepel ebben a szerepében Györöft, ott a városi színház förendezöje volt,

Hevessy Mariska és Császár Kamilla meg Majthényi fogják játszani a föbb szerepeket.

Szombaton és vasárnap a Derék Fridolin mulattató operett bemutató előadásai. Lázasan készül az operett személyzet a nagy sikert igérö udjodságra.

Heti műsor:

Csütörtök: Mágnás Miska.
Péntek: Faun. Dráma.
Szombat: Derék Fridolin. Operett.
Vasárnap: d. u. Bajos ismeretlen. este: Derék Fridolin.

Az Uránia mozgószínház hírei.

A világ vége. Égszakadás, föld Indulás, tűz, víz, a háborgó tenger és az ez által elsodort falvak, csillaghullás, fejvesztett emberek menekülése, jajveszékélés, chaos mindenfelé, csak egy ember all nyugodtan, a Homunculus megszélyesítöje, ki a fejvesztett világot a szerencsétlenségöből kivetzi. Ez a film elképzelhetetlen technikával van készítve és fölül ml minden képzetelet. A világ vége a koronázási ünnepély, kerebén január 12., 13 és 14 én kerül az Urániában színre. és nem azonos az „Ilet napja” címü filmmel. Előadások naponta 5, 7 és 9 órákor.

Az Apolló mozgószínház hírei.

Mister Robinson. A híres amerikai arányfilmsorozat egyik legbravurósabb produkciója ez a film, melyet csütörtökön és pénteken hoz színre az Apolló színház. A kapzsi arányláz vivja itt elkecsere-dett küzdelmét a puritán becsületességgel, megrázóan félelmetes erővel. Az első felvonás a kaliforniai aranytelepeken játszódik megkapó változatokban. A második felvonás clüja egy pusztító orkán tombolása, amilyent nemcsak európai film, de európai égboltozat sem produkált. Ilyen orkánt csak az amerikai levegö tud felkavarni. A harmadik és negyedik felvonás is meglepö új fordulatokat tar élénk. Az amerikai tröszt világából velt történetet egy bajos szerelmi regény lengi át. A föszerepet Amerika legnépszerűbb moziszínésze, Róbert Warwick játssza, aki nagyszerü szerepével már néhány is meghódította a publikumot. A koronázás természetesen ezeken a napokon is műsoron marad.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestertöl:

Hatósági figyelmeztetés.

Figyelmesztetjü a tengeri tulajdonosokat, hogy a földmivelségügyi minster a rekvirált tengeriböl a legkisebb mennyiségre sem ad feloldási engedélyt és minden hiányért, feltétlenül követeli a legszigorúbb eljárás lefolytatását, azért értesítjük a tengeri tulajdonosokat, hogy rekvirált tengeri-jüket hiánytalanul őrzözzék meg s azt felhívásra késedelem nélkül szállítsák be, mert minden szabálytalanságért vagy mulasztásért kénytelen lesz a hatóság ellenük a kihágási eljárást megindítani.

Dr Saára Gyula.
polgármester.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere.

Hatósági figyelmeztetés.

Felhívjuk a város polgárságát, hogy az Országos Közelemezési Hivatal 50001916 számú rendeletével elrendelt és december 20-23 foganatosított rekvirálás alkalmával a kormány rendelkezésére lefoglalt liszt, gabona, hüvelyes és tengeri készleteket mindenki a legszigorúbb kihágási büntetés terhe alatt tartozik hiánytalanul megörizni és hatósági felhívásra még akkor is, ha a rekvirálás ellen panaszt adott be késedelem nélkül beszolgáltatni. Különösen figyelmesztetjük a közönséget, hogy panasz beadás senkit nem jogosít fel arra, hogy bárki a lefoglalt készletből a legkisebb mennyiséget is elhasználja.

Dr. Saára Gyula.
polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK.

Szeder-utca 16. sz. alatti ház szabadkézböl eladó. Egy hasas téhen is eladó.

Jö cipész munkások és egy felsörészkesztö felvétetik Rédey cipész üzletében.

Egy ellöfélben levö téhen eladó. Öreg-utca 66: sz. a.

Keresek egy csinos és egészséges garzonlakást, esetleg két szobával. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Uránia színház.

Telefon 233. — Telefon 233

Szurdán és csütörtökön,
január hó 10 és 11-én:

Suart Yeabs-sorozat!

AZ AMATEUR

Szenzációs detektiv dráma
4 felvonásban és

A koronázás.

3 előadás 5, 7 és 9 órákor.

Apolló - színház.

Csütörtökön és pénteken,
január 11 és 12-én:

Az Amerikai aransorozat
folytatása

MISTER ROBINSON

Törtépet a tröszt világából
4 felvonásban.

Föszereplö: Róbert Harwick.

Koronázási ünnepély.

Előadások 6 és fél 9 órákor.